

Handlingsplanens fellesdel

2024 - 2028

Strategi for verdiskaping i
Kristiansandsregionen

Birkenes kommune
Iveland kommune
Kristiansand kommune
Lillesand kommune
Lindesnes kommune
Vennesla kommune

Strategien kort fortalt

Sammen utgjør Kristiansandsregionens seks kommuner Birkenes, Iveland, Kristiansand, Lillesand, Lindesnes og Vennesla en kraftfull motor for regional utvikling på Sørlandet, med Kristiansand som regionhovedstad. Verdiskapingsstrategien, som er kommunenes strategiske næringsplan, tar utgangspunkt i regionens positive utvikling med en ambisiøs visjon:

Regionen er landets ledende fornybarregion

Hele Agder er viktig for å oppnå bærekraftig verdiskaping og posisjonering av landsdelen. Region Kristiansand vil derfor bidra til økt samarbeid med fylkeskommunen, øvrige kommuner og regionråd, næringsliv og andre aktører i Agder.

Strategien er overordnet og gir retning for næringsarbeidet i kommunene i Kristiansandsregionen. Strategien følges opp med egen handlingsplan.

Primærmålgruppen er næringsliv, virksomheter, studenter, besøkende og innbyggere. For kommunene i Kristiansandsregionen har vi satt oss følgende hovedmål:

Kristiansandsregionen er landets mest attraktive og bærekraftige region

For å nå posisjonen har strategien seks viktige satsingsområder:

- Energinæringer
- Infrastruktur og næringsareal
- Opplevelser
- Arbeidsplasser og kompetanse
- Internasjonal konkurranseevne
- Innovasjonskraft og omstilling til et bærekraftig lavutslippssamfunn

Strategien legger til grunn tre strategiske grep som bidrar til kommunenes verktøykasse for å nå målene:

- Samhandling: Videreutvikle forpliktende samarbeid
- Bærekraft: Legge bærekraftig utvikling til grunn for verdiskaping
- Kommunikasjon: Bruke strategisk kommunikasjon som verktøy for posisjonering og historiefortelling

Oppfølging av strategien

Verdiskapingsstrategien er vedtatt av alle seks by- og kommunestyre i regionen i juni 2023.

Oppfølging skjer i et bredt samarbeid med offentlige virksomheter og selskaper, universitetet, næringslivets organisasjoner, kommunale og regionale utviklingsaktører, virkemiddelapparatet og regionens arbeids- og næringsliv.

Som en oppfølging av de strategiske satsingene utarbeides det en handlingsplan med en fellesdel for alle seks kommuner, samt en lokal del for den enkelte kommune. Handlingsplanen samordnes med kommunenes øvrige økonomi- og handlingsplanprogramarbeid, og kommunene prioriterer selv de viktigste sakene.

Det er næringsnettverket i Region Kristiansand som har ansvar for å bidra og stimulere til forpliktende interkommunalt og regionalt nærings samarbeid.

En samlet stemme

Strategisk kommunikasjon er et kraftfullt middel for å vise fornybarregionens styrker og skape påvirkning som bidrar til bedriftsetableringer og tiltrekker arbeidskraft. Gjennom effektiv historiefortelling vil vi styrke regionens konkurransefortrinn og vise fram våre potensialer, slik at kunnskapen om og interessen for regionen øker. Slik gjør vi det:

- Sikre en felles stemme i strategisk viktige næringspolitiske saker for regionen
- Etablere samarbeid mellom kommunikasjonsavdelingene i de seks kommunene gjennom et kommunikasjonsnettverk, som kan dele budskap og saksgrunnlag på tvers av kommunene
- Gjennomføre proaktivt arbeid med PR og mediasaker
- Bidra inn i regionalt omdømmeprojekt for kompetansetilflytting, "Vekst i sør".
- Bidra til posisjonering og synlighet av større konferanser i regionen
- Støtte opp om et sterkt næringssamarbeid i regionen

Interessepolitisk påvirkning

Når kommunene jobber sammen for å fremme viktige saker for vår region, øker sjansen til å oppnå ønskede endringer. En samlet stemme gir økt synlighet og oppmerksomhet fra mediene, beslutningstakere og allmennheten. I sum handler interessepolitikk om å mobilisere krefter for å påvirke beslutningstakere og samfunnsforhold til beste for regionen og framtidig velferd.

Viktige interessepolitiske saker for næringslivet i regionen vil følges opp av Region Kristiansands arbeid med interessepolitikk nasjonalt. Blant aktuelle og viktige saker for næringsutvikling i regionen er:

- Forutsigbar og jevn tildeling av havvindområder og styrke nasjonalt kompetansesenter for havvind
- Forutsigbare og konkurransedyktige strømpriser for industri, næringsliv og husholdninger
- Forutsigbare rammebetingelser for investeringer i nye energibærere
- Bedre rammebetingelser og satsing på kollektivtransport i hele regionen gjennom byvekstavtalen
- Prioritere «Ankeret» (firefelts E 18 og E 39 gjennom Agder og gul stripe opp Setesdal) og Industrivei 460 til Lindesnes i Nasjonal transportplan.
- Prioritere Sørlandsbanen for økt kapasitet
- Få flere statlige arbeidsplasser til regionen

Energinæringer

Mål: Kristiansandsregionener en ledende og attraktiv region for energinæringer.

Vi er ledende innen energiproduksjon basert på regionens fortrinn, kompetansemiljøer og fornybare ressurser. Vi tilrettelegger for nye investeringer i energinæringer for å sikre et næringsliv i bærekraftig utvikling og vekst, og bidrar i elektrifiseringen av Agder.

Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere
Tilrettelegge for økt produksjon av fornybar energi og nye verdikjeder for produksjon, lagring og distribusjon.	Kommunene i regionen	Fornybarnæringen, Agder fylkeskommune
Bidra til utvikling av kraftknutepunkt og næringsarealer på Stoleheia.	Kristiansand kommune, Vennesla kommune, KNAS, BULK, Statkraft	Invest in Agder, Agder fylkeskommune, Glitre Nett/Å Energi, Avfall Sor
Havvind: Etablere nasjonalt kompetansesenter, industrisenter, testsenter og driftsbaser for havvind, og bidra til videreutvikling av havvind	Fremtidens havvind, Lindesnes kommune, Kristiansand kommune, Kristiansand havn IKS, Southwind, Windport,	Næringsalliansen Agder, GCE Node, REM testsenter, Universitetet i Agder, Fagskolen, Agder fylkeskommune, øvrige kommuner i Agder, Region Kristiansand
Utforske hvordan havvind påvirker omgivelsene gjennom deltagelse i WINDREG.	Universitetet i Agder	Kristiansand kommune, utvalgte kommuner i Agder, nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere
Synliggjøre og profilere regionens fortrinn for energinæringer, ved å være vertskap for og delta aktivt på relevante messer og arenaer.	Kristiansand kommune, Invest in Agder	GCE Node, Næringsforeningen i Kristiansandsregionen, Agder fylkeskommune, Agder H2-nettverk, Greenstat, Everfuel, næringslivet og øvrige kommuner i regionen
Arbeide for etablering av en ny årlig nasjonal/internasjonalt konferanse og messe innen fornybar energi og det grønne skiftet.	Invest in Agder, Agder fylkeskommune, GCE Node, Næringsforeningen i Kristiansandsregionen, UiA, Å energi, Innoventus Sor, OTD - Energy, kommunene i regionen	
Videreutvikle H2-nettverket Agder og bidra til at Agder blir en nasjonal hydrogen-HUB og Hydrogen Valley.	H2-nettverket, GCE Node, Kristiansand kommune, Kristiansand havn IKS	Agder fylkeskommune, Greenstat, Glencore, Å Energi, UiA, Sorlandets kompetansefond, Agder fylkeskommune, Region Kristiansand
Bidra til å etablere og utvikle grønne transportkorridorer gjennom prosjektet Grønn Jyllandskorridor og hydrogenveien.	Agder fylkeskommune	Kristiansand kommune næringsliv, Kristiansand havn IKS, GCE Node, internasjonale partnere

Infrastruktur og næringsareal

Mål: Kristiansandsregionen har infrastruktur og næringsarealer som er tilpasset næringslivets behov.

Vi har attraktive arealer med riktig næring på riktig sted, uavhengig av kommunegrenser. Vi har god infrastruktur innenfor kraft, kollektivtransport og vei/bane/havn/lufthavn, og er gode vertskapskommuner for næringslivet. Kommunene vil sammen med staten ta felles ansvar for økt naturmangfold gjennom arealpolitikk, langsiktig planlegging og lokaldemokratiske prosesser.

Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere
Samarbeide om forvaltning av næringsarealer som gir riktig næring på riktig sted i regionen, uavhengig av kommunegrenser.	Kommunene i regionen og regionens nettverk for samfunnsutvikling og plan	Statsforvalteren, Agder fylkeskommune, KNAS/kommunene, Kristiansand Havn IKS
Prioritere effektiv utnyttelse av eksisterende næringsarealer og infrastruktur, med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn.	Kommunene i regionen	Statsforvalteren, Agder fylkeskommune, KNAS/kommunene, Kristiansand Havn IKS
Prioritere egnede arealer til fremtidsrettet energiproduksjon, lagring og distribusjon.	Kommunene i regionen	Statsforvalteren, Agder fylkeskommune, Kristiansand Havn IKS
Bidra til å sikre økt kapasitet og raskere utbygging av kraftinfrastruktur, herunder ny kystlinje.	Kommunene i regionen	Å energi/Glitre Nett, Agder fylkeskommune
Legge til rette for at eksisterende bebyggelse og anlegg brukes lengst mulig og i større grad gjenbrukes, oppgraderes eller transformeres.	Kommunene i regionen	Statsforvalteren, Agder fylkeskommune, KNAS/kommunene, Kristiansand Havn IKS
Utvikle sirkulærøkonomi og næringsutvikling, ved å benytte side- og avfallsstrømmer fra industri og produksjonsbedrifter.	Agder symbiose/ Agder fylkeskommune, kommunene i regionen	Industrien/næringen
Sikre kollektivtilbud til viktige nærings- og industriområder jf. nye krav til BREEAM-sertifisering.	AKT	Kommunene i regionen
Arbeide for økt kollektivtilbud i regionen.	AKT, Agder fylkeskommune og kommunene i regionen	
Arbeide for økt rutetilbud internasjonalt og økt regularitet innenlands ved Kristiansand lufthavn Kjevik.	Kommunene i regionen, Agder fylkeskommune	Flyplassutvalget, næringslivet, Region Kristiansand
Tilrettelegge infrastruktur og arealer for energistasjoner i hele regionen.	Kommunene i regionen	Agder fylkeskommune
Profesjonalisere kommunenes vertskapsrolle, sikre forutsigbarhet og yte god service og rask saksbehandling for næringslivet i møte med kommunene.	Kommunene i regionen	

Arbeidsplasser og kompetanse

Mål: Kristiansandsregionener en vekstkraftig kompetanseregion

Det er god balanse mellom tilbud og etterspørsel etter relevant kompetanse i det regionale arbeidsmarkedet. Regionen er kjennetegnet av et godt samspill mellom utdanningsinstitusjoner og arbeidsliv, og flere studenter kommer til regionen og velger å bli værende etter endt utdanning.

Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere
Sikre kompetanse, arbeidskraft og få flere i arbeid, ved blant annet støtte opp om prosjekter som Flere i arbeid, Venneslabrua, Lindesneslosen, LEIDA m.fl.	Kristiansand kommune, Vennesla kommune og Lindesnes kommune. NAV	Øvrige kommuner i regionen, næringslivet, Agder fylkeskommune
Medvirke til at fylkeskommunen videreutvikler et godt yrkes- og fagskoletilbud som passer til arbeidslivets behov, og stimulere til at unge tar gode valg for egen utdanning.	Kommunene i regionen, Agder fylkeskommune	Partene i arbeidslivet, Fagopplæring sør
Jobbe for økt mangfold i arbeidslivet gjennom ulike sertifiseringsordninger og nettverk som f.eks. Likestillt arbeidsliv, Women in Business og U40	Kommunene i regionen, Næringsforeningen i Kristiansandsregionen, Agder fylkeskommune, Innoventus Sør	Næringslivet
Videreutvikle tilbud og ordninger som gjør regionen attraktiv for internasjonal kompetanse og tilflyttere.	Kristiansand kommune v/ Relocation Agder	Welcome hub Agder, Universitetet i Agder, partene i arbeidslivet
Synliggjøre regionens behov for arbeidskraft ved å profilere utvalgte stillinger i aktuelle kanaler.	Kommunene i regionen	Næringslivet, NHO, KS, Universitetet i Agder
Oppfordre næringsliv til å lyse ut stillinger offentlig, ansette nyutdannede kandidater uten flere års relevant praksis og rekruttere studenter i faglig relevante sommerjobber.	Kommunene i regionen og partene i arbeidslivet	Næringsforeningen i Kristiansandsregionen, Karrieresprang, NHO, Agder fylkeskommune, Universitetet i Agder m.fl.
Stimulere til entreprenørskap i hele utdanningsløpet gjennom samarbeidsavtale med Ungt Entreprenørskap i alle kommunene i regionen.	Kommunene i regionen	Ungt Entreprenørskap
Tilrettelegge for samarbeid om utdanning og studentpraksis som møter næringslivets framtidige behov.	Kommunene i regionen	Region Kristiansand, næringslivet, Agder fylkeskommune, Universitetet i Agder m.fl.
Bidra til at universitetsbyene Kristiansand og Grimstad er attraktive studiebyer, og understøtte arbeid for økt studenttrivsel i regionen.	Kommunene i regionen	Universitetet i Agder og andre utdanningsinstitusjoner, prosjekt Studenttrivsel

Opplevelser

Mål: Kristiansandsregionen er en region med attraktive og bærekraftige opplevelser for innbyggere og besøkende.

Vi tiltrekker oss nye innbyggere, besøkende og næringsliv, er synlige og har et godt omdømme. Vi har gode rammebetingelser og tilrettelagt infrastruktur for bærekraftig turisme og handel. Besøkende forlenger oppholdet når de besøker regionen og får en større bredde av opplevelser. Vi er en attraktiv matdestinasjon og tilrettelegger for store arrangementer som gir ringvirkninger for næringslivet.

Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere
Etablere reisemålsledelse i Kristiansandsregionen for å sikre en bærekraftig utvikling av regionen som reisemål.	Kommunene i regionen	Visit-selskapene i regionen, næringslivet, frivillig sektor, kommunene og handelsnæringen
Styrke samarbeidet med og mellom Visit-selskapene for å forsterke den regionale satsingen på markedsføring av Kristiansandsregionen og utvide sesongen.	Kommunene i regionen	Visit-selskapene i regionen
Bidra til at opplevelser og arrangementer skaper positive ringvirkninger i regionen.	Kommunene i regionen	Besøksnæringen, Visit-selskapene i regionen
Aktivt bruke kunst, kultur og kreative næringer for å tiltrekke innbyggere, besøkende og næringsliv.	Kommunene i regionen	Kulturinstitusjoner, handelsnæringen, næringsliv
Markedsføre tilbudene i regionen slik at besøkende forlenger oppholdet og får en større bredde av opplevelser.	Visit-selskapene og kommunene i regionen	Besøksnæringen, handelsnæringen,
Legge til rette for at næringsliv, innbyggere og besøkende blir kjent med mulighetene for å velge lokalt produsert mat og råvarer.	Kommunene i regionen	Matregion Agder, næringen
Samarbeide med og støtte opp om Matregion Agder.	Agder fylkeskommune	Kommunene i regionen, produsentene

Innovasjonskraft og omstilling til et bærekraftig lavutslippssamfunn

Mål: Kristiansandsregionen har innovasjonskraft med et næringsliv som er ledende på klimavennlig omstilling.

Offentlig og privat sektor samarbeider om en kunnskapsbasert omstilling. Vi har konkurransefordeler gjennom bærekraftig bruk av naturressursene og innovative sirkulære verdikjeder. Vi har sterke innovasjonsmiljøer og kultur for entreprenørskap, og økt innovasjonsgrad i offentlig sektor som bidrar til å løse framtidige behov.

Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere
Stimulere til innovasjon som kan bidra til å løse de store samfunnsutfordringene ved støtte og tilrettelegging, og som rådgiver og doråpner.	Kommunene i regionen	Næringsliv og virkemiddelapparat
Stimulere til sirkulær økonomi gjennom samarbeid for å identifisere, synliggjøre og påvirke realisering av sirkulære forretningsmodeller.	Kommunene i regionen	Offentlig sektor, utdanningsinstitusjoner og relevante næringsaktører
Utforske mulighetene kunstig intelligens (KI) gir for utvikling av fornybarregionen.	Kommunene i regionen	Universitetet i Agder CAIR, MiL, Digin, Næringsalliansen Agder, Agder fylkeskommune,
Bidra i utredningsfasen av karbonfangst og-utnyttelse (CCS/CCU) ved Returkraft.	Kommunene som eiere i Returkraft	Avfall Sør/Returkraft, andre avfallsselskap og kommuner, Kristiansand havn IKS, Agder fylkeskommune
Bruke offentlige anskaffelser som verktøy til å stimulere til innovasjon, klimavennlig omstilling og elektrifisering.	Kommunene i regionen	Kommunenes innkjøpsavdelinger og OFA (Offentlig fellesinnkjøp på Agder), Nasjonalt program for leverandørutvikling DFO, Agder fylkeskommune og Digi Agder
Bidra til å veilede næringslivet gjennom virkemiddelapparatet og vise frem finansieringsmuligheter for næringsutvikling og klimavennlig omstilling.	Kommunene i regionen	Virkemiddelapparatet
Bidra til videreutvikling av DRIV Agder (Etablerersenteret Agder) ved samarbeid og finansiell støtte.	Kommunene i regionen	Driv Agder
Benytte mulighetene digitalisering og ny teknologi gir for innovasjon i offentlig tjenesteproduksjon.	Kommunene i regionen	Digi Agder, Agder fylkeskommune, Universitetet i Agder, Digin

Internasjonal konkurranseevne

Mål: Kristiansandsregionen benytter mulighetene internasjonalt samarbeid gir for økt verdiskaping.

Vi prioriterer internasjonalt samarbeid og andre tiltak som styrker næringslivets internasjonale konkurransekraft. Vi har en internasjonal orientering i utdanningene på alle nivå og legger til rette for rekruttering av internasjonal kompetanse.

Tiltak	Ansvar	Samarbeidspartnere
Mobilisere næringsliv, universitet/høgskoler og offentlig sektor til deltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter og forskningsprogram (EU/EOS).	Agder Europakontor	Kommunene i regionen. Region Kristiansand. Agder fylkeskommune. utdanningsinstitusjonene. næringslivet. forskningsinstitusjoner og klynger
Støtte opp om internasjonalt samarbeid mellom regionens FoU-miljøer og internasjonale samarbeidspartnere.	Kommunene i regionen	Agder Europakontor og Universitetet i Agder
Være en døråpner mot internasjonale markeder, med særlig vekt på USA og EU (Danmark, Tyskland og Nederland), utforske Asia og synliggjøre tilbudet av internasjonale virkemidler for næringslivet.	Kristiansand og Lindesnes kommuner	GCE Node, NCE Eyde, Næringsforeningen i Kristiansandsregionen, UiA, Norge, Fagskolen, næringsliv og øvrige kommuner i regionen
Mottak av internasjonale delegasjoner, visningsreiser, innsalg og oppfølging.	Kommunene i regionen	Næringsalliansen Agder, klyngene, Agder fylkeskommune og næringsliv
Bidra til at flere elever og studenter forberedes til et internasjonalt orientert arbeidsliv.	Kommunene i regionen	Utdanningsinstitusjonene, Agder fylkeskommune

En samlet stemme.
En sterk region.

post@regionkristiansand.no
www.rkrs.no